

Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyatı xalqa, Vətənə, dövlətə xidmət nümunəsidir

Bakı Slavyan Universitetinin rektoru, Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) idarə Heyətinin üzvü, YAP Qadınlar Şurasının sədri, filologiya elmləri doktoru, professor Nurlana Əliyeva www.yap.org.az saytına müsahibə verib:

- Nurlana xanım, 12 dekabr Ulu Öndər Heydər Əliyevin anım günüdür. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyevin xalqımız qarşısında misilsiz xidmətləri ilə seçilən çoxillik fəaliyyətindəki məqamları bizimlə bölmüşməyinizi xahiş edirik.

- Azərbaycanın qədim və mübariz bir tarixi vardır. Bu tarixdə fatehlər, şahlar, sərkərdə və döyüşçülər, müdrik dövlət xadimləri çox olmuşdur. Onların arasında Ulu Öndər Heydər Əliyev ayrıca və misilsiz bir mövqə tutur. Həmin mövqə tarixin Onun öhdəsinə qoyduğu missi- təqilliyinin əbədiliyi, sarsılmazlığı və dönməzliyi Heydər Əliyevin ən böyük tarixi xidmətlərindən biridir. Bu isə öz növbəsində Ulu Öndər Heydər Əliyev yalnız Azərbaycan tarixində deyil, həmdə böyük türk dünyasında əbədiyasarlığını şərtləndirən başlıca amildir.

- Ümummilli Liderin birinci dəfə Azərbaycana rəhbərliyi dövründə və müstəqillik illərində elm və təhsil sahəsində qazanılan nailiy-yətləri necə dəyərləndirirsiniz?

- "Tehsil milletin gələcəyi, müstəqiliyət və dövlətin təməlidir!" - deyən Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə elm və təhsilin inkişafına ali diqqət və qayğı yetirmiş, bu sahənin hərtərəfli tərəqqisi üçün dövlət səviyyəsində bütün əməli tədbirləri həyata keçirmişdir. Heydər Əliyev üçüncü xalqın sabahı həmişə milli təhsil sistemini ilə bağlı olmuşdur. Bu əsas prinsip Ulu Öndərin Azərbaycana rəhbərlik etməyə başladığı ötən əsrin 70-ci illərindən özü həm bürüze vermişdir. Heydər Əliyev Azərbaycan təhsilinin keyfiyyətini yüksəltmək, onun tədris və maddi-texnik aparazasını gücləndirmək, təhsil işçilərinin cəmiyyətdəki nüfuzunu yüksəltmək üçün səmərəli fəaliyyət göstərirdi. Mən xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevin

respublikamıza rəhbərlik etdiyi 1969-1982-ci illərdə ölkə həyatının ümum yüksəlişi fonunda elm və təhsilə göstərdiyi böyük diqqət və qayğıya xüsusi nəzər salmaq istəyirəm. Ulu Önder Azərbaycan təhsili haqqında danişarkən onun inkişafyönlü xarakterini, təhsilin cəmiyyət və dövlətin inkişafına xidmət edən ən zəruri sahə olduğunu xüsuslu vurğulayırdı. O, elmlərə əzmələ yiyəməniyi, daha çox bilik və bacarıqlar əldə etməyi və eessa diqqəti nürlü emmələ

rə yönəltməyi cəmiyyətin sarsılmaz da-
yaqlar üzərində qurulmasının ən vacib
şərtlərindən biri hesab edirdi. Mübəliğə-
siz deye bilərik ki, Ümummilli Liderimiz
təhsille bağlı nitq və çıxışlarındakı
hər hansı bir istiqamət konkret məhiyyət
daşıyaraq zaman ötdükcə məzmun eti-
barılı dəha zəngin və konseptual xarak-
terli müddəələrə çevrilir. Onun müdrik
və uzaqgörən təhsil siyasəti nəticəsində
XX əsrin 70-80-ci illəri, sözün əsl məna-
sında, Azərbaycan təhsilinin intibah
dövrü oldu. Həmin dövrde Azərbaycanın
şəhər, qəsəbə və kəndlərində 275 yeni
məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsi, 700-
ə qədər yeni məktəb binası tikilib istifadə-
dəye verilmişdi. Ümummilli Lider Hey-
dar Əliyevin şəxsi təşəbbüsü və təşkilat-
çılığı ilə Azərbaycanda 1970-1982-ci illərdə 5 yeni ali təhsil müəssisəsi yara-
dılmış, ali məktəb tələbələrinin sayı isə
70 mindən 100 min nəfərə çatdırılmışdı.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev respublikamızın siyasi rəhbərliyinə ilk gəlisiindən dərhal sonra, 70-ci illerin əvvəllerindən başlayaraq istedadlı və perspektivli tələbələrin, gənc tədqiqatçıların öz elmi səviyyə və dərəcələrini artırmaq üçün kütləvi surətdə Moskva, Leninqrad (indiki Sankt-Peterburq), Kiiev, Novosi-

birsk ve Minskin, habelə SSRİ-nin digər nüfuzlu universitet və elmi-tədqiqat institutlarına ezam olunmaları siyasetini həyata keçirirdi. Hər il 1000-1400 nəfər azərbaycanlı gənc respublikamızdan kənarda ali təhsil almağa göndərilirdi. Məhz Ulu Önderin şəxsi təşəbbüs ilə 1970-1980-ci illərdə keçmiş SSRİ-nin 50-dən artıq böyük şəhərinin 170-dən çox nüfuzlu ali məktəblərində respublikamızın xalq təsərrüfatı, elm, təhsil və mədəniyyətinin 80-dən artıq sahəsini əhatə edən və zəruri ehtiyac duyulan 250-dən çox ixtisas üzrə 15 mindən artıq azərbaycanlı gənc ali təhsil almışdır. Hər il bu məqsədlə göndərilən gəncləri qəbul edən Ulu Öndər qüdrətli, qayğıkeş və tələbkar bir rəhbər kimi onları ürəkləndirir, böyük məsuliyyətlərini - istedadları, mədəniyyətləri, davranışları ilə qurbanətde xalqımızı təmsil etməyin məsuliyyətini anladır və xalqımızın, millətimizin gələcəyi namine bütün bacarıqlarını sərf edərək ittifaqın aparıcı alimlərindən müasir elmin sırlarını dərindən öyrənmevi tövsiyə edirdi. Mən Ulu Öm-

dərin 1975-ci il avqust ayının 28-də keçmiş Sovet İttifaqının nüfuzlu ali təhsil müəssisələrinə təhsil almağa göndərilən tələbələrlə görüşündə söylədiyi aşağıdakı müdrik fikirləri xatırlatmaq istəyirəm: "Siz bu əsrin axırıncı onilliklərində və gələn əsrin əvvəllərində işləyəcəksiniz. O zaman elmi-texniki tərəqqi üfüqlərinin necə cazibədar olacağını bu gün təsəvvür etmək mümkündür. Sabahki gün isə qarşınıza yeni, yüksək tələblər qoyacaqdır. Əgər mütəxəssis, həqiqətən, yaradıcı şəxsiyyətdirsə, o, sadəcə olaraq, zamanla ayaqlaşmalı deyil, həmişə zamanı bir qədər qabaqlamalıdır. Bu isə o deməkdir ki, daim öyrənmək lazımdır, buna görə də bilik, bacarıq və vərdişin bünövrəsi möhkəm olmalıdır". Qətiyyətə deyə bilerik ki, Ulu Öndərimizin həmin uzaqqorən fikirləri qloballaşan dünyamızın müasir tələbləri və yanışları ilə tam həmahəng səslənir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın birinci rehberliyi dövründə milli

herbi kadrların yetişdirilməsinə də xüsusi diqqət yetirirdi. Bunu faktlar da birmənali şəkildə təsdiqləyir: təkcə 1982-ci ilde keçmiş Sovetlər Birliyinin ali herbi məktəblərinə 550 nəfər azərbaycanlı gənc qəbul edilmişdi. Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin yaradılması da Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı və vətənpərvər fəaliyyəti ilə bağlıdır.

Ulu Önder Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə gəldikdən sonra həmişə olduğunu kimi, yenə elmə, təhsilə böyük qayğı və diqqət göstərmişdir. Ümumiyyətlə, müdrik rəhbərimizin 30 ildən artıq davam edən ictimai-siyasi fəaliyyetində elmə, təhsilə qayğı və diqqət daim mü hüüm yer tutmuşdur. Belə ki, Ulu Önder yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıtdıqdan sonra ilk görüşlərindən birini 1993-cü il sentyabrın 21-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında (AMEA) keçirmişdi. 1997-ci il yanvarın 31-də Ulu Önder Heydər Əliyev AMEA-nın rəhbərliyini ve bir qrup aparıcı alimi qəbul etmiş, onlarla elm sahəsində islahatların aparılması nın vacibliyi barədə ətraflı söhbət etmişdir. Bütün bunlar isə, təbii ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin alımlarımıza bəslədiyi böyük hörmətin, hədsiz qayğı və diqqətin nümunəsi kimi izah edilir.

Hemin dövrde təhsil müəssisələrinin normal fəaliyyət göstərməsi və təhsilin milli tərəqqimizin əsas amilinə çevrilməsi üçün ölkəmizdə geniş islahatlar programı işlənib hazırlandı. Ulu Öndər Heydər Əliyev 1998-ci ilin martında "Azərbaycan Respublikasında təhsil sahəsində islahatlar üzrə Dövlət Komissiyası yaradılması haqqında" Sərəncam imzaladı. Hərtərəfli müzakirələrdən sonra 1999-cu ilin iyununda "Azərbaycan Respublikasında təhsil sahəsində İslahat Programı" təkmilləşdirilmiş variantda təsdiq edildi. Beləliklə, bu gün biz fəxrlə deyə bilerik ki, Azərbaycanın milli təhsil quruculuğu Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi prinsiplər əsasında - təhsil sisteminde hər bir yeniləşmənin təkamül yolu ilə həyata keçirilməsi, qabaqcıl dünya təcrübəsinin öyrənilməsinin vacibliyi, təhsilde XX əsrдə qazanılmış ənənələrdən istifadə olunması, milli və ümumbehşəri dəyərlərə əsaslanan beynəlxalq standartlara uyğun, xalqın sabahkı tərəqqisinin bütün şərtləri nəzərə alınaraq təmin edilmişdir.

- Nurlana xanım, Azərbaycanın ən qabaqcıl ali təhsil müəssisələrin-dən birinin rəhbəri kimi, gənc nəsil tərəfindən xalqımızın və dövlətimizin xilaskarı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ırsının dərindən öyrənilməsi, Onun ideyalarının həyata keçirilməsi istiqamətində hansı addımlar atırsınız?

- Bakı Slavyan Universiteti (BSU) Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən 2000-ci ildə M.F.Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Rus Dili və Ədəbiyyatı İnstitutunun bazasında yaradılıb. BSU slavyan ölkələri ilə six əməkdaşlıq şəraitində fəaliyyət göstərir. Son illər BSU-da təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi və beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılır. Hazırda BSU-nun 134 xarici universitetlə əməkdaşlıq haqqında müqaviləsi var. Bu müqavilələr əsasında RCH universiteti

tetlərlə müəllim-tələbə mübadiləsi, birgə elmi konfranslar, simpoziumlar və digər tədbirlər həyata keçirir. Bununla yanaşı, BSU Avropa ölkələrinin bir çox tanınmış və nüfuzlu universitetləri ilə əməkdaşlıq edir. BSU-da təhsil sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin, dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin mütərəqqi təhsil ənənələrinin öyrənilməsinə və tətbiq edilməsinə böyük əhəmiyyət verilir.

Melum olduğu kimi, Azerbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm cənab İlham Əliyev ölkəmizin zəngin təbii resurslarının insan kapitalına çevrilməsini elm və təhsil ictimaiyyəti qarşısında əsas vəzifələrdən biri kimi qoyub. Azərbaycan Respublikasının Birinci-vitse prezidenti Mehriban xanım Əliyeva təhsil sahəsinin müasir tələblərə uyğun inkişaf etməsi və yeni beynəlxalq çağrırlıqlara cavab vermesi istiqamətində mü hüüm layihələr reallaşdırır. BSU-da müasir Azərbaycanın qurucusu, Ümummülli Liderimiz Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik ırsinin dərindən öyrənilməsi, Onun ictimai-siyasi fəaliyyətinin gənc nəslə yüksək səviyyədə çatdırılması üçün məqsədyönlü fəaliyyət planı gerçəkləşdirilir. BSU-da təhsil alan tələbə-gənclərin azərbaycanlıq ideologiyasına, milli-mənəvi dəyərlərimizə, dövlətə və dövlətçiliyə sədaqət ruhunda tərbiyə edilmələrinə xüsusi diqqət yetirilir. BSU-nun Tədbirlər Planına müvafiq olaraq Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətinə həsr edilmiş müxtəlif tədbirlər, o cümlədən elmi konfranslar, simpoziumlar, seminarlar, "dəyirmi masa"lar və digər tədbirlər keçirilir. BSU-nun tələbələrinin Cocuq Mərcanlı kəndində pedaqoji təcrübə keçmələrini, professor-müəllim heyətinin və tələbə-gənclərinin birlikdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olması 96-ci ildönümü münasibətlə Cocuq rayonu yenidənşəhər statusuna çevrildi.

Bu baxımdan, son vaxtlar aparılan struktur və kadr islahatları diqqətəlayiqdirdir və xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Aparılan islahatlar keyfiyyətə əsaslanan inkişafın təmin olunmasına, insan kapitalının keyfiyyət göstəricilərinin yüksəlməsinə, dövlətlin və dövlətçiliyin möhkəmlənməsinə xidmet edir. Respublikamızda dövlət idarəciliyi sistemi daim təkmilləşir və daha əvvəl idarəetmə formasının yaranması üçün mühüm addımlar atılır. Aparılan struktur və kadr islahatları gənclərə yol açır, onların dövlət idarəciliyi sisteminə geniş cəlb edilmələrinə əlverişli şərait yaradır. Eyni zamanda, Azərbaycanın beynəlxalq siyasi nüfuzu yüksəlir. Möhtərəm İlham Əliyevin daxili və xarici siyasetinin bugünkü reallıqları, ölkədə aparılan sosial-iqtisadi siyasetin bəhrələri, dövlət siyasetinin mərkəzində duran insan amili, hər bir vətəndaşın həyatının gözəlləşməsi üçün dövlət tərəfindən atılan addımlar və Azərbaycanın heç bir dövrde olmayan bugünkü tərəqqisi, inkişafı müxtəlif tədbirlərdə gənclər tərəfindən minnətdarlıqla vurgulanır. Tələbə-gənclər bu gün Azərbaycanda keçirilən mühüm tədbirlərin mənasını anlayır və bu tədbirlərin Azərbaycanın nüfuzuna, yəni öz xoşbəxt gələcəklərinə dayaq olduğunu dərk edirlər.

Bu yaxınlarda ölkəmiz daha bir diplomatik uğur qazanıb. Azərbaycanın 120

Mərcanlı kəndində keçirdiyi tədbiri xüsusi vurğulamaq istəyirəm. Bu gün BSU ölkəmizdə elm və təhsil inkişafına dəyərli töhfələr verir. BSU slavyan ölkələrinin mədəniyyət və təhsil sistemi ilə, bu ölkələrin universitetləri ilə yaxından əməkdaşlıq edir, müstərək beynəlxalq konfranslar, səfir mühazirələri, diplomatik əlaqələrin öyrənilməsinə, möhkəmlənməsinə təsir göstərən mübadilə, mühazirə, "dəyirmi masa"lar, bayram tədbirləri kecirir. Yeri gelmişken gəyd adımları, bu il Ulu Önder Heydər

qeyd edim ki, bu il Ulu Onder Heydər Əliyevin Azərbaycanda siyasi fəaliyyətə başlamasının 50 il tamam oldu. Bu böyük tarixi-siyasi hadisə münasibətile BSU-da “50 il qüdrəti Azərbaycan naminə” adlı geniş tədbir keçirildi. Ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında geniş əks-səda doğuran bu tədbirdə YAP-in və Təhsil Nazirliyinin məsul şəxsləri, millət vəkiləri, tanınmış və nüfuzlu ictimai-siyasi xadimlər, ölkəmizde fəaliyyət göstərən xarici ölkə səfirliliklerinin nümayəndələri, media orqanlarının rəhbərləri, təhsil ekspertleri, ziyallar istirak etdilər.

- Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin idəyələri əsasında inkişaf edir. Ümummülli Liderin siyaseti Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələblərinə və çağrıqlarına müvafiq surətdə uğurla davam etdirilir. Hazırda Azərbaycanda təhsil sahəsinin inkişafı istiqamətində görülən işlər və həvəs keçirilən işləhətlərün